

Õiguskantsler

Merle Liivak
Tartu Linnavalitsus
Sotsiaal- ja tervishoiuosakond
lv@raad.tartu.ee

Teie 28.11.2017 nr 13-8.2/19028

Meie 14.12.2017 nr 16-5/171640/1705757

Lapse asukoha määramiseks nutimärgiste kasutamine

Austatud Merle Liivak

Küsisite õiguskantsleri seisukohta, kas ja kuivõrd põhjendatud on laste asukoha määramiseks kasutada nutimärgiseid.

Nutimärgiste ehk GPS-i abil positsioneerimist võimaldavate seadmete kasutamine lapse asukoha määramiseks võib olla põhjendatud, kui see toimub lapse huvides ja aitab tagada tema turvalisuse.

Seadused ei keela otseselt asukoha määramist võimaldavate nutiseadmete kasutamist (näiteks on see võimalus üsna laialt kättesaadav nutitelefoni rakendusena), kuid seavad sellele siiski mõned olulised kitsendused.

Üks peamisi nõudeid, mida kindlasti tuleks silmas pidada, on toimingute avalikkus. See tähendab, et inimene ise peab üldjuhul olema nõus või vähemalt teadlik sellest, et tema valdusse antud või vahetus läheduses oleva nutiseadme abil määratakse vajaduse korral tema asukoht.

Igal inimesel on õigus privaatsusele. Kuigi laste otsustusõigus vanusega suureneb, tuleb laste privaatsuse ja eraelu kaitse tagamisel arvestada nende seaduslike esindajate (vanemad, eestkostjad) rolli ja vastutusega. Ka lastega kokku puutuvad spetsialistid – õpetajad ja lastekaitseametnikud – peavad austama laste põhiõigust privaatsusele.

[Lastekaitseseaduse](#) § 21 lõige 1 sätestab, et last mõjutavate otsuste tegemisel peab selgitama välja lapse huvid ning lähtuma eelkõige nendest. Lapsele tuleb kavandavat otsust põhjendada, kuulata laps ära ning arvestada huvide väljaselgitamisel tema arvamusega (vt sama paragrahvi lõige 2 punkt 2).

Varjatud jälgimine, mille hulka kuulub GPS-i abil inimese asukoha tuvastamine ilma tema enese teadmata, on lubatud üksnes üksikutele avalikku riigivõimu teostavatele asutustele (nt jälitus- ja julgeolekuasutused, häirekeskus) seaduses selgelt sätestatud juhtudel ja korras.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Tänan Teid õiguskantsleri poole pöördumast.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Odyn Vosman 693 8422
Odyn.Vosman@oiguskantsler.ee

Andres Aru
Andres.Aru@oiguskantsler.ee